

Scott Hahn: „Nový zákon byl svátostí dříve, než se stal písemností“

Scott Hahn, známý teolog a biblista, se v rozhovoru s časopisem Omnes zamýšlí nad ústředním významem Bible v životě křesťanů a jejím propojením s liturgií. Zdůrazňuje význam ekumenického dialogu a výzvu ke znovuobjevení eucharistického zázraku, klíči k živé a autentické víře.

17.05.2025

Scott Hahn je v současnosti jedním z nejčtenějších autorů zabývajících se spiritualitou a teologií. Jeho konverze ke katolicismu, před téměř 40 lety, kdy byl protestantským pastorem, znamenala v jeho životě zlom a díky ní veškeré jeho předchozí studium a úvahy nabyly v katolické církvi nového a plného významu a umožnily mu budovat mosty mezi různými křesťanskými tradicemi. Hahn, profesor biblické teologie a nové evangelizace na Františkánské univerzitě ve Steubenville v Ohio (USA) je přední biblický teolog a katolický apologeta s mezinárodním renomé. Jeho hluboká znalost Písma a schopnost přístupným způsobem zprostředkovat složité teologické pravdy jsou dvě hlavní charakteristiky, které se projevují v jeho výuce a v mnoha jeho knihách,

k nimž patří například tituly „Řím, sladký domov“, „Beránkova večeře“, „Porozumění Písmu“ nebo „Stručný průvodce četbou Bible“.

Při nedávné návštěvě Říma, kde na Papežské univerzitě Svatého Kříže probíhal kurz na téma „Svatost v Písmu“, měl Omnes příležitost s ním udělat rozhovor. Profesor Hahn se v něm poděluje o zásadní pohledy na význam Bible v životě katolíků a zdůrazňuje, že „*neznalost Písma je neznalostí Krista*“. Klade důraz na vnitřní souvislost mezi Písmem svatým a liturgií a vysvětluje, že Nový zákon, než se stal písemností, byl nejprve svátostí.

Americký teolog se věnuje také ekumenickému dialogu a konstatuje, že katolíci a protestanti mají více podobností než rozdílů, a poukazuje na to, jak mohou katolíci znovu objevit a praktikovat ústní modlitbu a každodenní četbu Bible. Jeho

pohled na eucharistii jako reálnou přítomnost Krista a výzva k „*eucharistickému úžasu*“ jsou odrazem jeho hluboké víry a oddanosti apoštolskému učení.

Jaká je základní úloha Bible pro katolíka? Jak ji můžeme lépe chápat a každodenně žít?

Myslím, že pro všechny katolíky je velmi důležité pochopit pravdu, kterou vyjádřil svatý Jeroným: „*Neznalost Písma je neznalostí Krista.*“ Chceme poznat Krista, následovat ho a podřídít svůj život, svou práci a svou rodinu jeho vládě. Jak to však můžeme udělat, když ho neznáme skrze jeho Slovo?

Bible je rozsáhlá kniha, má celkem 73 svazků. Svůj život, jak profesní, tak osobní, jsem zasvětil jejímu zanícenému studiu. Zdá se to neuskutečnitelné, ano, a není to snadné. Proto bych rád lidi povzbudil, aby četli evangelia každý

den, i kdyby to měla být jen kapitola nebo její půlka. Poznejte Pána Ježíše Krista osobně; nasměruje to nejen vaši modlitbu, ale vrhne to i světlo na vaše manželství, rodinu, přátelství a práci.

Řekl bych toto: Když katolíci začnou číst Písmo, objeví mimořádnou a opravdu praktickou milost. Mohu se také podělit o to, že když jsem uvažoval o své konverzi ke katolicismu, spřátelil jsem se s profesorem politologie.

Zjistil jsem, že v zadní kapse nosí Nový zákon, a zeptal jsem se ho: „*Proč to tak děláš?*“ Odpověděl: „*Abych si mohl číst evangelia a také Pavlovy listy.*“ Ze zvědavosti jsem se ho zeptal, kde se to naučil. Řekl mi, že ve své práci, v Opus Dei. Požádal jsem ho, aby mi řekl víc. Když mi vysvětlil, že svatý Josemaría Escrivá nejenže četl evangelia, ale povzbuzoval k tomu i ostatní - nejen

duchovní nebo učitele, ale i obyčejné pracovníky - uvědomil jsem si: „*Při konverzi ke katolicismu jsem zjistil, že v Izraeli existuje kmen, který je mým kmenem, a tím je Opus Dei*“.

Jaký význam má vztah mezi Biblí a liturgií a jak nám toto spojení může pomoci prožívat hlubší víru při eucharistických slavnostech?

Když jsem na vysoké škole a později při doktorském studiu studoval Písmo, objevil jsem něco fascinujícího: Písmo svaté, neboli Bible, jak ji nazýváme, je vlastně liturgický dokument. Od počátku bylo sestaveno tak, aby se četlo při liturgii.

Při pozorném čtení si uvědomíme, že nás vždy přivádí zpět k adoraci, k oběti, ke kněžím, kteří vedou Boží lid, lid, jehož pravou identitou je být jeho rodinou. Když jsem se do ní ponořil hlouběji, uvědomil jsem si něco šokujícího: já, protestantský,

evangelický, presbyteriánský pastor, jsem chtěl být křesťanem Nového zákona. Ale když jsem ho studoval, zjistil jsem, že Ježíš používá výraz „Nový zákon“ pouze jedenkrát.

A kdy to dělá? Ne v Horském kázání, ale ve večeradle na Zelený čtvrtek. V Lukášovi 22,20 bere kalich a říká: *„Tento kalich je nová smlouva (zpečetěná) mou krví“*, řecky *kyne diatheke*, Nový zákon, *„která se za vás prolévá“*. A pak neříká: *„To zapište na mou památku“*, ale: *„To konejte na mou památku.“* Co je to „to“? My tomu říkáme eucharistie, ale on to tak nenazval. Jak to nazval? Nový zákon, *kyne diatheke*.

Jako evangelický protestant Nového zákona jsem si uvědomil, že „To“ bylo svátostí dávno dříve, než se stalo písemností. A objevil jsem to v té samé písemnosti. To nezhodnotilo text, kterému říkáme Nový zákon, ale odhalilo mi to jeho

liturgickou povahu: znamení, které nás odkazuje k tomu, co Ježíš ustanovil nejen proto, aby nás poučil, ale aby se obětoval ve svaté eucharistii.

Zjištění, že Nový zákon byl svátostí dříve než písemností, ukazuje nejen to, že písemnost je podřízena svátosti, ale že svatá eucharistie osvětluje její pravdu způsobem, který proměňuje naše chápání. Písemnost je totiž nakonec stejně liturgická jako tato svátost. Společně jsou neoddělitelně spojené.

Jak můžeme motivovat katolíky, zejména mladší generaci, aby znovu objevili Bibli jako průvodce každodenním životem?

V Americe máme přísloví: „*Jediný způsob, jak něco posoudit (v originále je to pudink), je vyzkoušet to.*“

Můžete se na pudink dívat, ale jak je chutný, poznáte, až když ho ochutnáte. Řekl bych, že totéž platí o

zkušenosti katolíků: když začnou číst Bibli, zejména evangelia a žalmy, zjistí, že to není jen kniha. Bible jsou jakési dveře. Dveře, které nás zvou k hlubšímu dialogu s živým Bohem, abychom si uvědomili, že nás a naše blízké miluje víc, než si dokážeme představit. Chce nás vést nejen k našemu místu určení, které si jen stěží dokážeme představit, ale chce s námi vstoupit do přátelství. To je to, co proměňuje každodenní četbu Písma: proměňuje modlitbu z monologu v dialog.

Mění i to, jak prožíváme mši svatou. Pokud čteme Bibli každý den, i když se můžeme zúčastnit mše jen v neděli, lépe pochopíme souvislost mezi prvním dnem týdne a ostatními dny. Především však uvidíme, jak to, co Ježíš tehdy říkal a dělal, k nám dnes promlouvá a vyzývá nás k jednání.

Vzpomínám si na jednoho starého známého ze střední školy. Byl kdysi katolíkem, nyní je evangelický protestant. Řekl mi: „*Nemůžu uvěřit, že jsi katolík. Dříve jsi byl tak protikatolický.*“ Pak se zeptal: „*Kde je v Novém zákoně oběť mše svaté? Já vidím jen oběť na Kalvárii, mše je jen pokrm.*“

Řekl jsem: „*Chrisi, já jsem takhle také uvažoval. Ale kdybys byl na ten Velký pátek na Kalvárii, neviděl bys žádnou oběť. Jako Žid bys věděl, že oběť lze přinést pouze v chrámu, na oltáři, s knězem. To, čeho bys byl svědkem, by byla římská poprava.*“

Skutečná otázka zní: „*Jak se římská poprava stala obětí?*“ A ne jen tak ledajakou, ale tou nejsvětější obětí, takovou, která ukončila chrámové oběti. Chris mlčel. Pak přiznal: „*Nevím.*“ Odpověděl jsem: „*Ani já jsem to nevěděl.*“ Ale když jsem se podíval na eucharistii, stejnou

eucharistii, kterou my katolíci slavíme už dva tisíce let, všechno nabylo pravého smyslu.

Kdyby byla eucharistie jen pokrmem, Kalvárie by byla jen popravou.

Pokud však právě tam začala oběť nové Paschy, dává to všechno smysl: není to jen jídlo, je to oběť. Začala na Zelený čtvrtek a byla dovršena na Kalvárii. O velikonoční neděli Kristus vstal z mrtvých, ale jeho učedníci ho hned nepoznali. Jejich srdce hořela, když jim vysvětloval smysl Písma, ale oči se jim otevřely při lámání chleba. To je velikonoční tajemství.

Pro nekatolíky je mše jen pokrm a Kalvárie jen oběť. Ale bez eucharistie vypadá Kalvárie jako poprava. Ale jestliže zde oběť začala, byla tam i dovršena. A pak vzkříšený Kristus, oslavený v nebi, obětuje za nás své tělo a dává nám ho.

Pravidelná četba Bible všechny tyto body propojuje. Pak pokaždé, když se

vracíme ke mši svaté, chápeme, že je to Starý a Nový zákon, Velikonoce, eucharistie, Zelený čtvrtek, Velký pátek a Velikonoční neděle, vše v jednotě. Proto církev nazývá každou neděli malými Velikonocemi: protože vše se spojuje. Jestliže se nám katolíkům podaří dostat až do tohoto bodu - kdy četba Bible a účast na mši odhalí jednotu písemnosti, svátosti a života - pak vše zapadne do sebe.

Existují u protestantů nějaké atributy života víry, které by nás katolíky, podle vašeho názoru, mohly inspirovat a aplikovat je do našeho duchovního a komunitního života?

S nekatolíky, zejména s evangelíky a protestanty - jakým jsem byl i já jako presbyteriánský pastor - a také s pravoslavnými a východními křesťany toho sdílíme mnohem více, než v čem se rozcházíme. Je přirozené soustředit se na rozdíly, ale

kdybychom vycházeli z toho, co nás spojuje, viděli bychom, že společných bodů je mnohem více: mluvíme o 80, 85, možná 90 procentech včetně všech knih Nového zákona a Kréda. Kdybychom se sjednotili na tom podstatném, mohli bychom o našich rozdílech diskutovat s větším respektem. Zároveň bychom jako katolíci mohli znovu objevit, jaké praktiky, které si dnes spojujeme s protestanty - konverzační modlitba, četba a studium Bible -, byly součástí prvotní církve. Duchovní i laici je žili naplno. Mnoho věcí, které považujeme za „protestantské“, ve skutečnosti pochází z katolické tradice. A zdaleka to nevnímáme jako spor, můžeme se k nim hlásit, aniž bychom někoho obviňovali, protože nakonec díky Bohu za to, co dělají s tím, co mají! Často totiž dokážou udělat více s tím méně, co mají, než my, co máme s plností víry.

Jak vidíte budoucnost ekumenického dialogu vzhledem k historickému napětí mezi katolíky a protestanty? Jaké kroky lze podniknout na podporu jednoty, aniž by to bylo na úkor katolické nauky?

To je velmi důležitá otázka. Není snadné na ni odpovědět, ale musíme k ní přistupovat s intelektuální poctivostí, i když je to výzva. V šedesátých, sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století se v ekumenickém dialogu často vyjadřovala víra dvojznačně, aby se zdůraznila společná východiska. Tomu říkám strategická dvojznačnost. Čím více však chceme v bratrském dialogu pokročit - i když se neshodneme na všem - tím důležitější je uvědomit si, co skutečně sdílíme.

V některých částech světa je tento dialog klíčový. Loni jsem byl v São

Paulu a viděl jsem, jak exponenciálně roste letniční hnutí: nemluvíme o tisících, ale o milionech katolíků, kteří opustili církev. Proč? Protože zakusili Ducha svatého, Písmo svaté, modlitbu a společenství. A tváří v tvář tomu musíme Bohu děkovat. Moc Ducha a modlitba jsou nepopíratelnou skutečností. Nejde o to všechno schvalovat nebo zcela odmítat, ale rozpoznat, co je pravdivé, a vážit si společného.

Je to výzva, abychom tuto zkušenost vrátili do našich farností, domovů, rodinného života a osobní modlitby. Potřebujeme znovu objevit sílu Ducha svatého v našich životech, každý den. Není divu, že se někteří vzdalují, když jim nenabízíme to, co jim chce Kristus dát prostřednictvím svatých, svátostí a Panny Marie. Proto je ekumenický dialog nejen teologickou, ale i praktickou výzvou. Vyzývá nás, abychom si uvědomili, co máme společného, a položili si

otázku: Co můžeme udělat, abychom obnovili to, co do našeho dědictví víry už patří?

Jak můžeme my katolíci ještě hlouběji chápat a uctívat eucharistii, zejména v kontextu kultury, která má tendenci její význam snižovat?

S touto otázkou se úplně ztotožňuji. Když jsem jako nekatolík pozoroval katolickou praxi, nejvíce mě zaujalo toto: Oni věří, že je to Tělo, Krev, Duše a Božství Kristovo. Ale jak je to možné? Na první pohled to vypadá jako obyčejný kus chleba.

Když jsem se však zamyslel, položil jsem si otázku: Mohl by ho Ježíš proměnit ve své Tělo? Samozřejmě, On má na to dostatek moci. Miluje nás natolik, aby nás živil svým vlastním Tělem a Krví? Ano, dává to smysl.

Když jsem se do Bible ponořil hlouběji, zjistil jsem, že první církevní otcové se shodovali v názoru na skutečnou přítomnost Krista v eucharistii. To mě vybízelo, abych v to uvěřil a vírou přijal, že Kristus přišel nejen v lidské podobě, ale že se nám také dává v chlebu a víně jako jeho Tělo a Krev. Po téměř 40 letech, kdy jsem katolíkem, na mě tato pravda stále působí, stejně jako tehdy. Je to až příliš dobré, aby to byla pravda. Toto je Tělo vzkříšeného Krista, jeho Krev, Duše a Božství.

Když jsem byl protestantem, zpívali jsme *Amazing Grace* (Úžasná milost). Ještě ji jako katolíci zpíváme, ale dnes si uvědomuji jednu věc: k eucharistii nemáme příliš velkou úctu. Zevšedněla nám. Ale když si uvědomíme, že je to nejen pravda, ale že eucharistie je skutečná, a je-li skutečná, je mocná, a je-li mocná, je krásná. Potom pochopíme, že bychom neměli soudit

jen podle vzhledu. Ano, vypadá jen jako kulatá mešní oplatka. Ale je to vzkříšené Tělo a Krev Krista, Pán pánů a Král králů.

Je to pravda. Je to celá pravda. Pro nás katolíky je to podstata evangelia. Musíme proto toto tajemství každý den znovu objevovat. A není lepší způsob, jak to udělat, než navštívit kostel a pokleknout před Nejsvětější svátostí. Ať už je ve svatostánku nebo vystavená v monstranci; tento úkon nám připomíná, že putujeme s pomocí víry, ne s pomocí zraku (pozn. - v Boha jen věříme, ale dosud ho nevidíme; 2Kor 5,7). To, co vypadá jako chléb, je ve skutečnosti sám Kristus.

Podle mého názoru právě k tomu vyzýval svatý Jan Pavel II., když mluvil o „*obnově eucharistického úžasu*“. Takže do toho, je to úžasné! Nejde jen o pomíjivé pocity. Kdybychom byli přísně logičtí,

nejrozumnější reakcí na naši víru ve skutečnou přítomnost Pána pánů a Krále králů by byl úžas. Nebýt v úžasu není zcela racionální. Být ohromen skutečnou přítomností Krista v Eucharistii je totiž přirozeným důsledkem toho, co vyznáváme jako pravdivé.

Jak vnímáte současný stav nauky katolické církve? Jak může církev ve stále měnícím se světě zůstat věrná apoštolskému učení a zároveň čelit soudobým výzvám?

Největší laskavost, kterou můžeme světu prokázat - abychom přinesli milost obrácení a vášnivě přitom svět milovali -, je mluvit pravdu. Konat to s láskou, citlivostí a kulturním povědomím. Ale mluvit o celé pravdě: celou pravdu a nic než pravdu. Nezlehčovat ji ani nevynechávat to, co by mohlo být nepříjemné, ale být rozumní a uvážliví a uvědomovat si, že v

posledku to není náš úkol, ale úkol Ducha svatého. Kdybychom se opravdu spoléhali na Ducha Božího - Ducha pravdy, kterého Ježíš slíbil - pochopili bychom, že je to on, kdo má odpovědnost přesvědčit svět.

Děláme, co můžeme, ale také musíme před Bohem uznat, že to nestačí. On musí dorovnat to, co nám chybí. Je to Duch svatý, kdo bere naše slova, přátelství a rozhovory a proměňuje je v nástroje obrácení. A my tomu musíme z celého srdce věřit. Bůh chce vykonat více, než jaká je naše představa. A jen On to může udělat, bez ohledu na to, kolik výborů vytvoříme nebo kolik programů vymyslíme.

Pokud si někdy začneme připisovat zásluhy za plody, úspěch mít nebudeme. Ale pokud se zcela odevzdáme, uděláme, co je v našich silách - budeme pokorní, mít na mysli druhé lidi a při tom všem

rozvážní - a hlavně posílíme naši
přirozenou snahu modlitbou, tehdy,
a jen tehdy se Bohu dostane veškeré
slávy.

Giovanni Tridente y Paloma
López

[www.omnesmag.com/
actualidad/scott-hahn-el-nuevo-
testamento-fue-un-sacramento/](http://www.omnesmag.com/actualidad/scott-hahn-el-nuevo-testamento-fue-un-sacramento/)

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
scott-hahn-novy-zakon-byl-svatosti-
drive-nez-se-stal-pisemnosti/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/scott-hahn-novy-zakon-byl-svatosti-drive-nez-se-stal-pisemnosti/)
(05.08.2025)